

PROFESINIO ORIENTAVIMO VYKDYMO MAŽEIKIŲ MERKELIO RAČKAUSKO GIMNAZIJOJE TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Profesinio orientavimo vykdymo tvarkos aprašas (toliau –Tvarka) nustato profesinio orientavimo vykdymo tvarką Mažeikių Merkelio Račkausko gimnazijoje.

2. Profesinio orientavimo **tikslas** – padėti asmenims sąmoningai rinktis jiems tinkamas švietimo ir užimtumo galimybes, sudaryti sąlygas įgyti karjeros kompetencijų, aktyviai kurti savo **karjerą**, t. y. visą gyvenimą trunkančią asmeniui ir visuomenei reikšmingų asmens mokymosi, saviraiškos ir darbo patirčių seką.

Profesinis orientavimas gimnazijoje vykdomas teikiant šias paslaugas:

2.1. ugdymo karjerai,

2.2. profesinio informavimo,

2.3. profesinio konsultavimo .

3. *Tvarkoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804), Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatyme (Žin.,1997, Nr. 98-2478; 2007, Nr. 43-1627), Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatyme (Žin.,2006, Nr. 73-2762; 2009, Nr. 86-3638) vartojamas sąvokas.*

4. Profesinis orientavimas vykdomas vadovaujantis šiais principais:

4.1. **prieinamumo.** Profesinio orientavimo paslaugos teikiamos visiems asmenims, užtikrinant lygias galimybes, įvertinant poreikius ir siekiant išvengti administracinių, finansinių ar kitokių kliūčių;

4.2. **nešališkumo, laisvo pasirinkimo ir asmeninės atsakomybės už karjeros sprendimus.** Profesinio orientavimo vykdytojai padeda asmeniui pasirinkti ir įgyvendinti geriausias jo karjeros vystymo galimybes ir negali proteguoti savo ar kitų institucijų interesų. Kiekvienas asmuo savarankiškai apsisprendžia dėl asmeninės karjeros perspektyvų, priima su mokymusi ir darbu susijusius sprendimus. Turėdamas laisvę rinktis, asmuo taip pat prisiima atsakomybę už savo pasirinkimus;

4.3. **individualizavimo.** Profesinis orientavimas vykdomas atsižvelgiant į individualius mokinių poreikius;

4.4. **paslaugų kokybės.** Profesinio orientavimo vykdytojai atsakingi už aukštą jų teikiamų ugdymo karjerai, profesinio informavimo ir profesinio konsultavimo paslaugų kokybę ir profesinio elgesio etikos laikymąsi.

II. PROFESINIO ORIENTAVIMO VYKDYMAS

1. Mokinių ugdymas karjerai, profesinis informavimas ir profesinis konsultavimas **švietimo srityje** vykdomas laikantis šių **pagrindinių nuostatų**:

1.1. Gimnazija užtikrina, kad kiekvienas joje besimokantis mokinys žinotų, kur, kada ir kaip gali gauti ugdymo karjerai, profesinio informavimo ir konsultavimo paslaugas;

1.2. Gimnazija, naudodamasi informacinėmis sistemomis, taip pat tiesiogiai besikreipiantiems asmenims viešai teikia informaciją apie jų teikiamas švietimo galimybes – vykdomas formaliojo ir neformaliojo švietimo programas, jų pasirinkimo galimybes, priėmimo sąlygas, mokytojų kvalifikaciją, svarbiausius pasiekimus ir kitą informaciją;

1.3. Ugdymas karjerai yra prioritetinga profesinio orientavimo sritis, profesinis informavimas ir profesinis konsultavimas papildo ugdymą karjerai, taip pat padeda asmenims spresti konkrečius karjeros klausimus;

1.4. Gimnazija, vykdydama mokinių ugdymą karjerai, vadovaujasi švietimo ir mokslo ministro tvirtinamais bendraisiais ugdymo planais , kitais ugdymo turinį reglamentuojančiais dokumentais;

1.5. Lėšų mokinių profesiniam orientavimui gimnazijoje skiriama iš mokinio krepšelio lėšų ir kitų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų lėšų, rėmėjų ir kitų teisėtų lėšų;

2. **Gimnazija** organizuoja ir užtikrina gimnazijoje mokinių ugdymą karjerai, profesinį informavimą ir profesinį konsultavimą bei stebėseną:

1.1. vykdydama mokinių **ugdymą karjerai** atsižvelgdama į mokinių amžiaus tarpsnio ypatumus:

1.1.1. sudaro sąlygas visiems mokiniams įgyti karjeros kompetencijų (žinių, gebėjimų ir nuostatų apie save, mokymosi, saviraiškos ir darbo galimybes, karjeros sprendimų priėmimą, karjeros planavimą, derinimą su kitomis gyvenimo sritimis ir realizavimą);

1.1.2. įgyvendina švietimo ir mokslo ministro tvirtinamą ugdymui karjerai skirtą programą;

1.1.3. organizuoja su ugdymu karjerai suderintas kultūrinę, meninę, pažintinę ir kitas veiklas bei neformalųjį švietimą;

1.2. vykdydama mokinių **profesinį informavimą**:

1.2.1. sudaro sąlygas mokiniams gauti ir aptarti informaciją apie mokymosi ir darbo galimybes (pasitelkiant informacines sistemas ir kitas priemones – pažintinius vizitus, renginius, ekskursijas, susitikimus su švietimo įstaigų atstovais, darbdaviais ir kitais asmenimis):

1.2.1.1. gimnazijoje vykdomas programas, mokymo formas, įgyjamas kompetencijas, mokymosi sąlygas;

1.2.1.2. profesinės veiklos ir užimtumo sritis, darbo rinką ir jos pokyčių prognozes (kvalifikacijų paklausą, atlyginimus);

1.2.2. organizuoja *profesinį veiklinimą* – veiklas, kuriose mokiniams padedama aktyviai pažinti įvairias užimtumo sritis, profesijų ypatumus ir karjeros galimybes, kaupti darbo patirtį, ugdyti profesinę motyvaciją bei planuoti būsimą karjerą. Šiam tikslui gali būti organizuojamas darbo veiklos stebėjimas įstaigose arba virtualioje erdvėje, matytos patirties aptarimas, kita veikla;

1.3. vykdydama mokinių **profesinį konsultavimą** (individualų ir grupinį):

1.3.1. sudaro mokiniams galimybes pažinti, įvertinti ir aptarti individualias savybes, galinčias turėti įtakos karjerai (mokymuisi įvairiose pakopose, darbui);

1.3.2. padeda spręsti klausimus susijusius su karjeros planavimu – mokymuisi (individualaus ugdymo plano sudarymas, mokymosi krypties, mokymosi formų rinkimasis) ir profesinės veiklos rinkimuisi;

1.3.3. padeda spręsti karjeros problemas, susijusias su socialiniais, sveikatos, psichologiniais ir kitais veiksniais, arba pataria kreiptis į kitus švietimo pagalbos specialistus;

1.4. skiria *asmenį*, kuris *vadovauja* ugdymui karjerai, profesiniam informavimui ir profesiniam konsultavimui skirtos karjeros specialistų, klasės (-ių), įvairių dalykų mokytojų, socialinių pedagogų, psichologų ir kitų švietimo pagalbą teikiančių specialistų grupės darbui, *koordinuoja ir vykdo susijusias veiklas*;

1.5. organizuoja ir vykdo mokinių profesinio orientavimo **stebėseną** gimnazijoje;

1.6. profesinio orientavimo procese pasitelkia gimnazijos bendruomenę, darbdavius ir jų organizacijas, kitus socialinius partnerius, visuomenines organizacijas, rėmėjus ir kitas suinteresuotas grupes;

1.7. bendradarbiauja su Švietimo ir mokslo ministerijos įgaliota institucija ir sudaro sąlygas jos karjeros specialistams teikti profesinio orientavimo paslaugas mokykloje;

1.8. sudaro sąlygas 6.4 punkte išvardytiems asmenims įgyti profesiniam orientavimui vykdyti reikalingų kompetencijų ir tobulinti atitinkamą kvalifikaciją;

1.9. profesiniam orientavimui gimnazijoje koordinuoti ir atskiroms veikloms vykdyti (individualioms konsultacijoms, mokymams), informavimui skirtai medžiagai ir priemonėms laikyti mokykloje skiria šioms veikloms pritaikytas patalpas;

1.10. pasitelkia švietimo pagalbos ir kitas įstaigas, turinčias tinkamų kompetencijų specialistus, siekdama užtikrinti mokinių poreikius atitinkantį profesinį orientavimą.